TMA4120 Matematikk 4K Høsten 2014

Løsningsforslag - Øving 3

Fra Kreyszig (10th), avsnitt 11.1

$$2 \frac{2\pi}{n}, \frac{2\pi}{n}, k, k, \frac{k}{n}, \frac{k}{n}$$

14 Bruker Euler-formlene

$$a_{0} = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} x^{2} dx$$

$$= \frac{1}{2\pi} \cdot \frac{2\pi^{3}}{3}$$

$$= \frac{\pi^{2}}{3}$$

$$b_{n} = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} x^{2} \sin nx dx$$

$$= 0$$
(Odde funksjon)
$$a_{n} = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} x^{2} \cos nx dx$$

$$= \frac{1}{\pi} \left(\left[\frac{1}{n} x^{2} \sin nx \right]_{-\pi}^{\pi} - \frac{2}{n} \int_{-\pi}^{\pi} x \sin nx dx \right)$$

$$= \frac{1}{\pi} \left(0 + \frac{2}{n^{2}} \left[x \cos nx \right]_{-\pi}^{\pi} - \frac{2}{n^{2}} \int_{-\pi}^{\pi} \cos nx dx \right)$$

$$= \frac{1}{\pi} \left(\frac{4}{n^{2}} \cdot \pi \cos n\pi + 0 \right)$$

$$= \frac{4(-1)^{n}}{n^{2}}$$

$$x^{2} = \frac{\pi^{2}}{3} - 4 \cos x + \cos 2x - \frac{4}{9} \cos 3x + \dots \quad (\text{for } -\pi < x < \pi)$$

Her kan vi begynne med å transformere funksjonen slik at definisjonsintervallet ligger symmetrisk om origo. Grafen forskyves altså π enheter til venstre. Vi bruker igjen symmetriegenskaper for å spare oss for integraler som blir null. Da oppnås følgende koeffisienter (ved å bruke delvis integrasjon):

$$a_0 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} (x+\pi)^2 dx = \frac{1}{2\pi} \left[\frac{x^3}{3} + \pi x^2 + \pi^2 x \right]_{-\pi}^{\pi} = \frac{4}{3} \pi^2$$

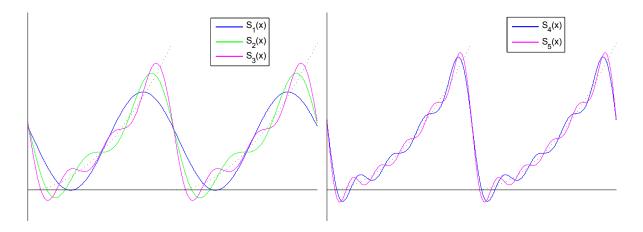
$$a_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} (x+\pi)^2 \cos nx \, dx = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} (x^2 + 2\pi x + \pi^2) \cos nx \, dx$$

$$= \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} x^2 \cos nx \, dx = \left[\frac{n^2 x^2 \sin nx - 2 \sin nx + 2nx \cos nx}{\pi n^3} \right]_{-\pi}^{\pi} = \underline{4 \cdot (-1)^n}_{-\pi}, \ n \ge 1$$

$$b_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} (x+\pi)^2 \sin nx \, dx = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} (x^2 + 2\pi x + \pi^2) \sin nx \, dx$$
$$= 2 \int_{-\pi}^{\pi} x \sin nx \, dx = 4 \left[\frac{\sin nx - nx \cos nx}{n^2} \right]_0^{\pi} = 4\pi \frac{(-1)^{n+1}}{n}, \ n \ge 1$$

Nå kan vi transformere tilbake og oppnå rekken for f(x):

$$f(x) = \frac{4}{3}\pi^2 + \sum_{n=1}^{\infty} 4\frac{(-1)^n}{n^2} \cdot \cos n(x-\pi) + 4\pi \frac{(-1)^{n+1}}{n} \cdot \sin n(x-\pi)$$

Ved å skrive ut sinus- og cosinusleddene kan svaret også uttrykkes som:

$$f(x) = \frac{4}{3}\pi^2 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{4}{n^2} \cos(nx) - \frac{4\pi}{n} \sin(nx)$$
$$= \frac{4}{3}\pi^2 + 4\left(\cos x + \frac{1}{4}\cos(2x) + \frac{1}{9}\cos(3x) + \dots\right) - 4\pi\left(\sin x + \frac{1}{2}\sin(2x) + \frac{1}{3}\sin(3x) + \dots\right)$$

Vi ser fra grafen over at jo flere ledd som tas med, jo nærmere kommer man den opprinnelige funksjonen.

16

$$f(x) = \begin{cases} 0 & -\pi < x \le -\frac{\pi}{2} \\ x & -\frac{\pi}{2} < x \le \frac{\pi}{2} \\ 0 & \frac{\pi}{2} < x \le \pi \end{cases}$$

Vi har at f er 2π -periodisk. Innsetting i Euler-formlene gir:

$$a_0 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \, \mathrm{d}x = \frac{1}{2\pi} \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} x \, \mathrm{d}x = 0$$
 Grunnet symmetri

$$a_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \cos(nx) dx = \frac{1}{\pi} \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} x \cos(nx) dx = 0 \quad \text{Grunnet symmetri}$$

$$b_{n} = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \sin(nx) dx$$

$$= \frac{1}{\pi} \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} x \sin(nx) dx$$

$$= \frac{1}{\pi} \left[-\frac{x}{n} \cos(nx) \right]_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} + \frac{1}{n\pi} \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \cos(nx) dx$$

$$= \frac{1}{n\pi} \left(-\frac{\pi}{2} \cos(\frac{n\pi}{2}) + (-\frac{\pi}{2}) \cos(-\frac{n\pi}{2}) \right) + \frac{1}{n\pi} \left[\frac{1}{n} \sin(nx) \right]_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}}$$

$$= -\frac{1}{n} \cos(\frac{n\pi}{2}) + \frac{2}{n^{2}\pi} \sin(\frac{n\pi}{2})$$

$$= \begin{cases} \frac{(-1)^{\frac{n}{2}+1}}{n} & , n \text{ partall} \\ \frac{2 \cdot (-1)^{\frac{n}{2}-1}}{n^{2}\pi} & , n \text{ oddetall} \end{cases}$$

$$= \begin{cases} \frac{(-1)^{m+1}}{2m} & , n = 2m \quad m \in \mathbb{N} \\ \frac{2 \cdot (-1)^{m}}{(2m+1)^{2}\pi} & , n = 2m - 1 \quad m \in \mathbb{N} \end{cases}$$

Dermed har vi at uttrykket for f er

$$f(x) \sim \sum_{m=1}^{\infty} (-1)^{m+1} \left(\frac{2}{(2m-1)^2 \pi} \sin(2m-1)x + \frac{1}{2m} \sin 2mx \right)$$

Fra Kreyszig (10th), avsnitt 11.2

- 2 Like, like, nei, odde, like.
- **6** f odde, g like, $h = f \cdot g$

$$\implies h(-x) = f(-x)g(-x) = -f(x)g(x) = -h(x)$$

 $\boxed{\mathbf{9}}$ Funksjonen er odde og har periode P=2L=4. Dermed er $a_n=0$ for n=0,1,2,...

$$b_n = \frac{1}{2} \int_{-2}^{2} f(x) \sin \frac{n\pi x}{2} dx = \int_{0}^{2} f(x) \sin \frac{n\pi x}{2} dx$$
$$= \int_{0}^{2} \sin \frac{n\pi x}{2} dx = \frac{2}{n\pi} \left[-\cos \frac{n\pi x}{2} \right]_{0}^{2} = \frac{2}{n\pi} (1 - (-1)^{n})$$

Her har vi brukt at $f \cdot \sin$ er like, og at $\cos n\pi = (-1)^n$). Dermed er

$$f(x) = \sum_{n=1}^{\infty} b_n \sin \frac{n\pi x}{2} = \frac{4}{\pi} \left(\sin \frac{\pi x}{2} + \frac{1}{3} \sin \frac{3\pi x}{2} + \frac{1}{5} \sin \frac{5\pi x}{2} + \dots \right)$$

Tunksjonen er like og har periode P = 2L = 2. Dermed er $b_n = 0$ for n = 1, 2, 3, ...Siden f(x) = 1 - |x| for $x \in [-1, 1]$, er

$$a_0 = \frac{1}{2} \int_{-1}^{1} f(x) dx \stackrel{\text{like}}{=} \int_{0}^{1} f(x) dx = \int_{0}^{1} (1 - x) dx = \frac{1}{2}$$

$$a_n = \frac{1}{1} \int_{-1}^1 f(x) \cos \frac{n\pi x}{1} dx$$

$$\stackrel{\text{like}}{=} 2 \int_0^1 f(x) \cos n\pi x dx$$

$$= 2 \int_0^1 (1 - x) \cos n\pi x dx$$

$$= 2 \left[(1 - x) \frac{1}{n\pi} \sin n\pi x \right]_0^1 - 2 \int_0^1 (-1) \frac{1}{n\pi} \sin n\pi x dx$$

$$= 0 + \frac{2}{n\pi} \left[\frac{-1}{n\pi} \cos n\pi x \right]_0^1$$

$$= \frac{2}{(n\pi)^2} (1 - (-1)^n)$$

Dvs

$$f(x) = a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \cos n\pi x$$
$$= \frac{1}{2} + \frac{4}{\pi^2} \left(\cos \pi x + \frac{1}{3^2} \cos 3\pi x + \frac{1}{5^2} \cos 5\pi x + \dots \right)$$

25 Vi begynner med cosinusrekken:

$$a_0 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \, dx = \frac{1}{\pi} \int_{0}^{\pi} \pi - x \, dx = \frac{1}{\pi} \Big[\pi x - \frac{1}{2} x^2 \Big]_{0}^{\pi} = \frac{1}{2\pi}$$

$$a_n = \frac{2}{\pi} \int_{0}^{\pi} (\pi - x) \cos nx \, dx$$

$$= \frac{1}{\pi} \Big[\frac{\pi}{n} \sin nx - \frac{nx \sin nx + \cos nx}{n^2} \Big]_{0}^{\pi} = \frac{2(1 + (-1)^{n+1})}{\frac{\pi}{n^2}}, \quad n \ge 1$$

$$b_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \sin nx \, dx = \underline{0}, \quad n \ge 1$$

$$\Rightarrow f(x) = \frac{1}{2}\pi + \sum_{n=0}^{\infty} \frac{4}{\pi (2n+1)^2} \cos(2n+1)x$$

Så regner vi ut sinusrekken:

$$a_0 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \, dx \stackrel{\text{f odde}}{=} \underline{0}$$

$$a_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \cos nx \, dx \stackrel{\text{f odde}}{=} \underline{0}$$

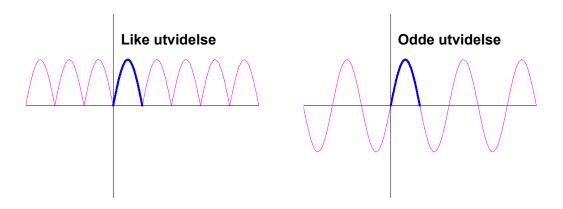
$$b_n = \frac{2}{\pi} \int_{0}^{\pi} (\pi - x) \sin nx \, dx$$

$$= \frac{2}{\pi} \left[-\frac{\pi}{n} \cos nx + \frac{\sin nx + nx \cos nx}{n^2} \right]_{0}^{\pi} = \frac{2}{\underline{n}}, \ n \ge 1$$

$$\Rightarrow f(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{2}{n} \sin nx$$

29

$$f(x) = \sin x, \quad 0 < x < \pi$$

a)

Cosinusrekken til f(x) finner vi ved å regne ut Fourier-rekken til den like utvidelsen av f(x), som vil si at f(-x) = f(x), se figuren til venstre ovenfor.

Regner ut gjennomsnittet a_0 til funksjonen:

$$a_0 = \frac{1}{\pi} \int_0^{\pi} f(x) dx$$
$$= \frac{1}{\pi} \int_0^{\pi} \sin x dx$$
$$= \frac{2}{\pi}$$

Finner a_n :

$$a_n = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} f(x) \cos(nx) dx$$
$$= \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \sin(x) \cos(nx) dx$$

Dette integralet kan løses med for eksempel delvis integrasjon:

$$I_{n} = \int_{0}^{\pi} \sin(x) \cos(nx) dx$$

$$= \left[\sin(x) \frac{1}{n} \sin(nx) \right]_{0}^{\pi} - \int_{0}^{\pi} \cos(x) \frac{1}{n} \sin(nx) dx$$

$$= (0 - 0) - \frac{1}{n} \left(\left[\cos(x) \frac{(-1)}{n} \cos(nx) \right]_{0}^{\pi} - \int_{0}^{\pi} \frac{1}{n} \sin(x) \cos(nx) dx \right)$$

$$= \frac{1}{n^{2}} ((-1) \cos(n\pi) - 1) + \frac{1}{n^{2}} I_{n}$$

Løser for I_n :

$$I_n(1 - \frac{1}{n^2}) = \frac{-1}{n^2}(1 + \cos(n\pi))$$

$$I_n = \frac{-1}{n^2 - 1}(1 + (-1)^n), \qquad n = 2, 3, 4, \dots$$

Merk at vi her må anta $n \neq 1$ for ikke å dele på null. Regner ut integralet for n = 1:

$$I_1 = \int_0^{\pi} \sin(x) \cos(x) dx$$
$$= \frac{1}{2} \int_0^{\pi} \sin(2x) dx$$
$$= 0$$

Som betyr at $a_1 = 0$. Resten av koeffisientene blir:

$$a_n = \frac{2}{\pi}I_n = \frac{-2}{\pi(n^2 - 1)}(1 + (-1)^n)$$

Cosinusrekken for f(x) blir dermed:

$$f_c(x) = a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \cos(nx)$$

$$= \frac{2}{\pi} + \sum_{n=2}^{\infty} \frac{-2}{\pi(n^2 - 1)} (1 + (-1)^n) \cos(nx)$$

$$= \frac{2}{\pi} - \frac{4}{\pi} \left(\frac{1}{3} \cos(2x) + \frac{1}{15} \cos(4x) + \frac{1}{35} \cos(6x) + \dots \right)$$

NB: Fasiten i Kreyszig er litt feil på denne oppgaven.

b)

Her skal vi finne Fourier-rekken til den odde utvidelsen av f(x). Det er selvsagt mulig å finne den ved å regne ut b_n , men hvis man har litt oversikt over hva half-range expansions går ut på ser man kanskje at løsningen rett og slett må være:

$$f_s(x) = \sin x,$$
 $(-\infty < x < \infty)$

Fra Kreyszig (10th), avsnitt 11.3

Løser fra $-\pi$ til π . Dette er en periode på 2π og burde derfor gi samme svar som å løse likningen fra 0 til 2π . Den homogene likningen $y'' + \omega^2 y = 0$ har en løsning på formen

$$c_1 \sin(\omega t) + c_2 \cos(\omega t)$$
.

r(t) er en jamn funksjon og vi kan derfor uttrykke r(t) som en Fourier cosinus-rekke. Vi finner koeffesientene:

$$a_0 = \frac{1}{\pi} \int_0^{\pi} \frac{\pi}{4} |\sin t| dt = \frac{1}{4} \int_0^{\pi} \sin t dt = \frac{1}{2}$$

$$a_n = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} \frac{\pi}{4} |\sin t| \cdot \cos(nt) dt = \frac{1}{4} \int_0^{\pi} \left(\sin(1+n)t + \sin(1-n)t \right) dt = -\frac{1}{n^2 - 1}$$

For n = 2, 4, 6, ..., for odde n er $a_n = 0$.

Fordi integralet går fra 0 til π , kan absoluttverditegnene fjernes.

Setter så inn uttrykket for Fourier-rekka, $A_n \cos(nt) + B_n \sin(nt)$, i $y'' + \omega^2 y$ for å finne koeffesientene A_n og B_n og får

$$y'' + \omega^2 y = A_n(\omega^2 - n^2)\cos(nt) + B_n(\omega^2 - n^2)\sin(nt).$$

Setter dette uttrykket lik Fourier-rekka til r(t) og ser at B_n må være lik 0, og

$$A_0 = \frac{1}{2\omega^2}$$

$$A_n = -\frac{1}{(\omega^2 - n^2)(n^2 - 1)}.$$

Dermed blir løsningen på formen (summen av den homogene løsningen og den ikkehomogene løsningen med r(t))

$$y(t) = c_1 \sin(\omega t) + c_2 \cos(\omega t) + \frac{1}{2\omega^2} - \frac{1}{3(\omega^2 - 4)} \cos(2t) - \frac{1}{15(\omega^2 - 16)} \cos(4t) - \dots$$